

2021-10-15
N2021/02613**Näringsdepartementet**Verket för innovationssystem
101 58 Stockholm

Uppdrag att etablera en innovationshubb för produktion av vacciner och andra avancerade läkemedel

Regeringens beslut

Regeringen ger Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att etablera en innovationshubb för produktion av avancerade läkemedel såsom cell- och genterapier och vacciner. Innovationshubben ska fungera som en samverkansmiljö där olika aktörer, såväl stora och små företag som universitet och högskolor kan bedriva innovationsprojekt.

Innovationshubben ska stödja den svenska life science-sektorn, särskilt mindre tillväxtbolag, genom att tillgängliggöra kompetens och storskalig processkapacitet i syfte att stärka näringslivets konkurrenskraft. Det är av stor vikt att Sverige kan följa med i teknikutvecklingen som ledande life science-nation. Dessutom stärks försörjningsberedskapen inklusive beredskapen för pandemier. Vid etableringen av innovationshubben ska de synergieffekter som samverkan med näringslivet erbjuder nyttjas.

I uppdraget ingår att utforma insatser för att inrätta ledningsstrukturer och utveckla en långsiktig affärsmodell för verksamheten i innovationshubben. Innovationshubben kommer att vara komplementär till den verksamhet som bedrivs vid innovationshubben Testa Center, och utgör ett naturligt nästa steg i utvecklingskedjan för att möjliggöra processutveckling och produktion i stor skala.

Vinnova ska på lämpligt sätt tillvarata den kunskap och de erfarenheter som finns hos Cytiva Testa Center AB i Uppsala och RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) samt andra berörda aktörer, såsom företag, innovationshubbar, universitet och högskolor, regioner och myndigheter. Innovationshubben ska vara operativ senast den 31 mars 2023.

För uppdraget får Vinnova under 2021 rekvirera 21 miljoner kronor, som ska redovisas mot det under utgiftsområde 24 Näringsliv för budgetåret 2021 uppförda anslaget 1:5 Näringslivsutveckling anslagsposten 1 Näringslivsutveckling – del till Kammarkollegiet. För 2022 beräknas 15 miljoner kronor avsättas för samma ändamål. Medlen betalas ut efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 15 november 2021 respektive 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning av medel ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Vidare får Vinnova under 2021 använda högst 14 miljoner kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 24 Näringsliv för budgetåret 2021 uppförda anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: forskning och utveckling anslagsposten 1 Verket för innovationssystem.

Vinnova ska senast den 1 mars 2022 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Delredovisningen ska innehålla en statusrapport för uppstartsfasen samt förslag på organisatorisk modell, finansieringsplan och inriktning för verksamheten. Vinnova ska senast den 31 mars 2023 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Slutredovisningen ska innehålla en ekonomisk redovisning.

Skälen för regeringens beslut

Såväl den nationella strategin för life science (N2019/03157) som export- och investeringsstrategin (UD2019/19211) slår fast att Sverige ska positioneras och marknadsföras som ett förstahandsval för globala aktörer vad gäller etableringar, investeringar och forsknings- och innovationssamarbeten inom life science-sektorn, inklusive området precisionsmedicin.

Genom tvärasektoriell samverkan kan Sverige attrahera investeringar för utveckling av avancerade terapier och på samma gång säkerställa förmåga att bidra med kapacitet för vaccinproduktion vid nästa pandemi (se betänkandet Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret, SOU 2020:23). Frågan om hur den

framtida pandemiberedskapen ska säkerställas har också lyfts i det Nationella innovationsrådet.

Uppdraget utgår från slutsatser i Vinnovas rapport från uppdraget Sveriges innovations- och produktionskapacitet för vaccin och andra biologiska läkemedel (N2020/03157). Myndigheten konstaterar i sin rapport att länder som satsat på forskning, innovation och egen produktionskapacitet har haft direkt nytta av detta under covid-19-pandemin. Avancerade cell- och genterapier liksom mRNA-vacciner är nya på marknaden och produceras inte kommersiellt i Sverige i dagsläget. Här behövs forskning, innovation och infrastrukturer för att möjliggöra teknikutveckling som tar akademisk forskning till industriell produktion. Möjlighet till skalbarhet, processutveckling och adaptation till industriella processer är avgörande. En innovationshubb inom produktion av avancerade läkemedel bidrar till stärkt beredskap, kapacitet och kompetens för produktion av biologiska läkemedel och vaccin, såväl nationellt som inom Europa, och kan bidra till nordiskt samarbete avseende vaccintillverkning och materialtillförsel.

Föreliggande uppdrag skapar tillsammans med regeringens tidigare satsning på proteinbaserade biologiska läkemedel tillsammans med Cytiva Sweden AB i Testa Center, Uppsala, ett svenskt kluster runt utveckling och produktion av biologiska läkemedel, vilket förväntas attrahera investeringar och säkerställa att denna teknikutvecklande industri även framöver väljer Sverige som bas.

Innovationshubben förväntas skapa ny drivkraft inom svensk life science-forskning och industri, bidra till ekonomisk tillväxt, fler arbetstillfällen, ökade exportintäkter och en stark svensk position på världsmarknaden. Små och medelstora företag ska genom den miljö som byggs upp ges möjligheter att arbeta och utvecklas i en industriell miljö, som möjliggör testning och realistiska driftsättningsförsök, samt få tillgång till industriella kontakter.

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Pontus Holm

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och INRÅD
Socialdepartementet/FS
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/F
Cytiva Testa Center AB
RISE Research Institutes of Sweden AB